

ПРОТОКОЛ

София, 25.04.2018 г.

от Обществено обсъждане

на доклад за одобряване на Втори годишен доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за продължаване прилагането на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи и

Втори годишен доклад за продължаване на прилагането на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи.

Днес, 25.04.2018 г. от 10:00 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията, в пълен състав, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Светла Тодорова, Ремзи Осман, Александър Йорданов, Георги Златев, Евгения Харитонова, и Юлиан Митев – за главен секретар съгласно Заповед № 282/18.04.2018 г. (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха А. Иванова - директор на дирекция „Природен газ“, Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, Р. Тахир – началник на отдел „Цени, лицензии и пазари – природен газ“ и експерти на КЕВР.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по протокол № 64/18.04.2018 г., т.1, за участие в общественото обсъждане на доклад от 13.04.2018 г. относно одобряване на Втори годишен доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за продължаване прилагането на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи и на представен от „Булгартрансгаз“ ЕАД ревизиран Втори годишен доклад за продължаване на прилагането на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители.

Докладът е изготвен от работна група в състав: Агапина Иванова, Елена Маринова, Ремзия Тахир, Снежана Станкова, Красимира Лазарова, Виктория Джерманова, Веселин Тодоров, Милен Димитров, Пламен Кованджиев, Сирма Денчева, Ваня Василева.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-15-00-5/18.04.2018 г. като заинтересовани лица са поканени „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД, „Агрополихим“ АД, „Овергаз

Инк“ АД, „Дексия България“ ООД, „Фючър Енерджи“ ООД, „Еми“ ООД, „Енергико“ ЕООД, „Протос Енерджи“, Витол газ енд Пауър Б.В. и Met group.

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Данаил Диков – ръководител сектор в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-жа Петя Иванова – главен експерт в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-жа Боряна Брънгова – старши юриконсулт на „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Ромен Кишкин – началник управление в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Никола Николов – ръководител отдел в „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-жа Анжела Славова – главен юриконсулт на „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-н Петър Филдишев – прокурист на Met group.

„Агрополихим“ АД, „Овергаз Инк“ АД, „Дексия България“ ООД, „Фючър Енерджи“ ООД, „Еми“ ООД, „Енергико“ ЕООД, „Протос Енерджи“, Витол газ енд Пауър Б.В. не изпращат свои представители.

На общественото обсъждане присъства г-н Пламен Павлов – председател на Българска газова асоциация.

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

В реда, в който прочетох участниците в общественото обсъждане, най-напред давам думата за становище на „Булгаргаз“ ЕАД.

Н. Николов – „Булгаргаз“ ЕАД:

Искам да започна с това, че в дружеството ни в момента работим по задълбочен анализ на ситуацията след въвеждането на входно-изходния модел. Това, което виждаме към момента (не е изцяло готов анализът)..., но има някои неща, които са плашещи, които смятаме, че влияят доста негативно на пазара и на потребителите на природен газ в България. От представения доклад на колегите от „Булгартрансгаз“ ЕАД и доклада на работната група на КЕВР виждаме, че въпреки отправените становища и забележки на участниците и на ползвателите на мрежата в България, почти нищо не е взето предвид. Всички знаем, че пазарът към момента е изключително неликвиден, т.е. с изключително ниско ниво на ликвидност. Прогнозите до 2019 г., а даже може би 2020 – 2021 г., да не кажа по-смело 2022 г., не виждам нещо, което би позволило пазарът да се раздвижи (да го наречем така). В тази връзка намаляването, първо, на толеранса от 5% от 01 октомври (ето го къде е) и съответно отпадането на реалната такса дисбаланс и използването на пределна продажна цена от 15 април, считам, че би повлияло доста негативно на ситуацията в пазара и (още един път казвам) на потребителите. Малката корекция, която въпреки препоръките на Европейската комисия, остана на максимално допустимото нови от 10%, също така ще допринесе за още по-негативен ефект върху пазара.

За всички може би е ясно, че при положение, че близо 100% от газа в страната се осигурява от един източник, възможностите за балансиране за малките участници, на малките компании, които участват на пазара, да се самобалансират, имат някакви хипотетични възможности. „Булгаргаз“ ЕАД, като най-големият ползвател на мрежата, практически не разполага с възможности да закупува газ от алтернативни източници или търговци в необходимите му обеми за балансиране. Отпадането на временната такса за дисбаланс от 15.04 ще принуди дружеството ни да предприеме мерки по ... как да го наречем не искам да използвам думата „влошаване“ на условията по договора, по който ние доставяме на нашите клиенти, но общо взето не намирам в момента друг синоним.

Това ще си е едно влошаване. Да го кажем директно. В тази връзка бих искал да се обърна към Комисията и към всички заинтересовани страни да предприемем някакви действия за промяна на нормативната уредба и евентуално да се обърнем към компетентните институции към ЕК с цел срокът 15.04.2019 г., посоченият в доклада, да се разгледа възможността този срок да се продължи да кажем с една година или половин година, при което ЕК да наблюдава ситуацията на пазара и с пълната си тежест всички тези правила, наложени от Регламента, да стъпят тогава, когато пазарът ще има готовност да поеме тези изменения.

Отделно, така вече като по-дребни забележки към доклада, бих обърнал внимание на това, че в посочения доклад, въпреки забележката, че количествата до 01 октомври 2017 г. се изчистват в натура до 2 месеца след приключване на месеца, за който са натрупани дисбалансите, въпреки това съществува една таблица, в която са посочени фактурирани количества. Не ни е ясно защо са фактурирани, като по това време те не са и заплащани.

Другото нещо, на което бих обърнал внимание, е, че бих поздравил колегите от „Булгартрансгаз“ ЕАД за темповете, с които успяха да въведат и да развият тяхната информационна платформа на CDP, но все още смятам, че има моменти, в които информацията в тази платформа не винаги е своевременно опреснявана и не винаги е актуална, което да позволи предприемането на своевременно действия от страна на ползвателите на мрежата. Казвам още един път, доста направиха колегите, това не може да се отрече. В момента също, защото ние на оперативен ниво поддържаме връзка с тях, продължават да работят, но мисля, че срокът, който е посочен, от който ще бъде въведен..., т.е. ще отпадне временната такса за дисбаланс, ние много се надяваме тази информационна платформа или по-скоро не е само информационна, но поне информационната част на платформата да заработи без никакви забележки и без сринове.

Като цяло позицията на „Булгаргаз“ ЕАД е, че ние поддържаме продължаването на временните мерки и още един път казвам, че бихме желали те да продължат и след посочения в доклада срок.

П. Филдишев – Met group:

Като цяло становището на MET, като ползвател на мрежата, е, че временните мерки трябва да продължат до позволения в Регламента срок, тоест до средата на април следващата година, което при тази ликвидност на пазара е повече от логично. Друг е въпросът с предложението да бъде свит толерансът от 5% на 3%. Дали това ще доведе до някакъв положителен ефект? Положителен ефект за оператора при всички случаи ще има, защото би трябвало да увеличи приходите от гасене на дисбалансите. Но всъщност това което не видяхме в доклада нито на оператора, нито в доклада на работната група, е какъв ефект се очаква да има от свиването на този толеранс. Някъде се губи оценката. Защото, тук може би малко ще повторя колегата, който говори преди мен, че колкото и да се свие толерансът, при този пазарен дял на един участник надали това ще доведе до увеличаване на броя на сделките и на количествата газ, които ще се търгуват с цел гасене на дисбалансите между ползвателите, без да се стига до услугите на оператора. Като цяло това е единствената забележка, която видяхме от основните.

Може би едно пояснение ще поискаме от колегите В доклада на „Булгартрансгаз“ ЕАД на стр. 6, в таблица 3, са цитирани шест броя сделки на виртуална търговска точка за 2016 г. Не ми се връзва информацията, защото виртуалната търговска точка беше отворена 2017 г. Какви сделки са имали предвид, като са ги докладвали в този вид там?

П. Павлов – Българска газова асоциация:

В общи линии, да не се повтаряме с колегите, които преди това споделиха, само ще допълня логическото търсене на тези промени, които операторът предлага. Ние считаме, че до момента, докато не започне да функционира платформата за търговия на природен

газ, не би трябвало да се правят тези... да отпадне такса дисбаланс, въобще да се работи по фактори, които ще повлияят негативно върху вътрешния пазар, защото целият стремеж на всички участници на пазара, в това число на правителството чрез привличането на средства и по фонд „Козлодуй“, и по програмата Дезире Газ, ще отидат на вятъра. Ако ние започнем да въвеждаме една рестрикция без да е необходимо това, без да има реална възможност да се говори за пазар, това ще се отрази негативно. Затова споделям това, което казаха колегите. Считам, че таксата дисбаланс трябва да бъде отнесена назад във времето, едва след като се въведе платформата за търговия и след като тя започне да функционира.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Колеги от „Булгартрансгаз“ ЕАД, чухте изказванията на г-н Николов, г-н Филдишев и г-н Павлов. Ако желаете, имаше и конкретни въпроси, вземете отношение, което не означава, че това е единственото Ви участие, тъй като може да има към Вас въпроси от КЕВР, както и от работната група.

Р. Кишкин - „Булгартрансгаз“ ЕАД:

От „Булгартрансгаз“ ЕАД ще вземе отношение г-жа Петя Иванова. Специално за бележките и изказването на „Булгаргаз“ ЕАД – Петя Иванова.

П. Иванова – главен експерт към „Булгартрансгаз“ ЕАД:

„Булгартрансгаз“ ЕАД се запозна с доклада на работната група. Отразява точно, ясно и всеобхватно поставения от нас доклад за продължаване на прилагането на временни мерки. Конкретно по коментарите на заинтересованите страни бихме искали да изразим следната позиция.

По отношение на въпросите и забележките на „Булгаргаз“ ЕАД. На първо място искам да отбележа, че целта на прилагането на временни мерки и продължаването им до максимално възможния срок, определен по Регламент, цели именно повишаване на ликвидността на пазара. Тоест сами по себе си временните мерки целят именно това – да създадат стимули за ползвателите да търгуват газ помежду си. Първоначално, както сме предвидили, на виртуална търговска точка да разменят нематериални продукти. Впоследствие, след въвеждане на платформата за търговия, и посредством другите предлагани на нея продукти.

Малката корекция, смее да твърдя, че е определена така, че да има максимално стимулиращ ефект за ползвателите, въпреки че в повечето случаи (може би щеше да е добре да представим и една статистика), в много редки случаи в отделни, изолирани дни се налага прилагането на малка корекция. Специално за ползвателя „Булгаргаз“ ЕАД, тъй като използваният от тях толеранс е 5% от изходния им капацитет, това представлява един доста комфортен размер на толеранса и в много редки случаи някой от ползвателите въобще излиза извън толеранс, така че да бъде приложена малката корекция. Ако въобще се прилага, тя се прилага само за остатъчните количества, които са извън толеранса. Още повече, че на пазар с ниска ликвидност това е може би един от единствените начини да не се довежда до пазарни изкривявания, тогава когато ползваме една административно определена цена и тя не винаги има пряка връзка с моментното търсене и предлагане.

По отношение точността и надеждността на предлаганите на CDP виртуални данни за дисбаланси и разпределени количества, на първо място бихме искали да благодарим на мрежовите ползватели, които имат активна позиция и дават постоянно обратна връзка за информацията, предоставена на CDP, защото благодарение на тази обратна връзка ние постоянно подобряваме качеството на информацията. На второ място бих искала да отбележа, че по Регламент, а и по приетите Правила за балансиране, „Булгартрансгаз“ ЕАД е длъжен да предоставя данни минимум два пъти на ден, докато ние сме разработили така платформата, че да предоставяме ежечасово информация за измерени и разпределени

количества, количества дисбаланс, включително сме разширили предоставянето на информация, включително на всеки час се показва и сумата, която дължат към момента за дисбаланс. Смятам, че тази информация добре се ползва от ползвателите, след като съумяват да поддържат дисбалансите си в рамките на толеранса, така че да не бъдат санкционирани с малката корекция. Разбира се CDP постоянно се развива, повишава се надеждността и пак казвам – благодарение и на реакциите на ползвателите.

По отношение удължаване срока на временните мерки, „Булгартрансгаз“ ЕАД е предложило максимално възможния приложим срок за удължаване прилагането на временни мерки. Надяваме се с общи усилия както от страна на оператора, така и от страна на ползвателите, да съумеем да спазим поне този срок по Регламента. Разбира се това не ограничава никой от ползвателите да представи позицията си и искането си пред ЕК. Знаем, че предстоят такива срещи. Това също може да бъде поставено като изискване от страна на големите ползватели в страната, директно към ЕК.

По отношение становището на Met group. Толерансът знаем, че към момента е определен като един доста голям обхват по отношение на изходните количества на ползвателите. Намалването му до 3% ще стимулира ползвателите да поддържат дисбалансите си по-близки до нулата. Това е и целта на намаляването и отпадането на толеранса към април 2019 г. Естествено успоредно с намаляването на толеранса, „Булгартрансгаз“ ЕАД трябва да представи повече механизми и инструменти, които ползвателите да ползват с оглед намаляване на дисбалансите си. Единственият стимул към момента е това да се придържат до толеранса. Очевидно това не е достатъчен стимул за ползвателите, този толеранс от 5%, тъй като те очевидно си позволяват да не предприемат действия по намаляване на дисбалансите си към момента във връзка с активната търговия на виртуална търговска точка. Сделките не са на задоволително ниво. Има единични сделки, от октомври до февруари отделни случаи, а за м. март имаме всеки ден по една сделка. Въпреки това нивото на обмен на собствеността на газа между ползвателите остава на незадоволително ниво и към момента единственото, което ползвателите ползват за намаляване активно за намаляване на дисбаланса си, е подаването на коригиращи заявки. В тази връзка смятаме, че намаляването на толеранса на 3% и съответно падането му към април, ще е още един стимул търговските дисбаланси да са близки до нула, съответно необходимостта операторът да предприеме действие по остатъчно или физическо балансиране на системата.

По отношение на забележките за сделките за 2016 г., бих искала само да отбележа, че в табличката е ясно посочено, че става въпрос за транзакции по прехвърляне собствеността на газа извън виртуалната точка. Тоест през 2016 г., когато не беше активна виртуалната търговска точка, тези сделки по прехвърляне на собствеността се извършваха на IP. Може би това Ви е убягнало. След което през 2017 г., както казахме, септември започнаха активните сделки на ВТТ, но отново казвам – не са сериозни обеми и не са голям брой транзакциите.

По отношение на направената забележка от г-н Павлов, бих искала да каже, че е абсолютно прав. Временната такса за дисбаланс следва да отпадне тогава и съответно да се ползва пазарна цена, може да стане единствено и само успоредно с въвеждането на платформа за търговия.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Някакво допълнение от групата на „Булгартрансгаз“ ЕАД има ли?

Д. Диков – „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Няма, г-н Председател.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Обръщам се към работната група. Имате ли изказвания или въпроси, свързани с провежданото обществено обсъждане?

А. Иванова:

Нямаме въпроси към заявителя. Ще изчакаме писмените становища на заинтересованите страни.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Колеги, имате ли въпроси или изказвания?

А. Йорданов – член на КЕВР:

Аз исках да направя няколко коментара, слушайки дискусиата. Първият от тях е, че въпреки голямата обществена значимост на темата, и операторът, и общественият доставчик не се представляват от висшия си мениджмънт. Това само го маркирам. Смятам, че предвид силния обществен интерес, трябваше да е и по-силна ангажираността на ръководството и на оператора, и обществения доставчик. Второ, изразявам известно недоумение по позицията на „Булгаргаз“ ЕАД, която чух, особено в частта ѝ за ниската ликвидност на пазара. Колеги, всъщност Вие сте основният пазарен участник, може би има какво да предприемете в тази посока. Не бива да го очаквате само от оператора и регулатора. На друго място исках да коментирам анонса, който направихте по входно-изходния тарифен модел. Разбира се, че не е това предметът на общественото обсъждане днес, но мисля, че по-полезно ще е, когато той бъде завършен, да запознаете с резултатите от него оператора и регулатора, за да можем да формираме адекватно отношение към въпроса. В този смисъл смятам, че анонсът, просто така направен, не води до никаква полза за никой от участниците на пазара.

Искам специално внимание да обърна и по повод на въпросите Ви, свързани с адресирането на различни проблеми по прилагането на Регламента на ЕК. Колкото ми е известно, ЕК към настоящия момент все още не е абсорбираща функциите на националните регулатори и на ACER, така че мисля, че първото място, на което тези въпроси трябва да се коментират, е националният регулатор и съответно с преносния оператор. Разбира се никой не може да препятства разговорите на пазарните участници с ЕК, това е нормално. Не споделям и мрачните Ви прогнози за ликвидността на пазара в неопределено дълго време. В крайна сметка ликвидността на пазара зависи в най-голяма степен от активността на търговските участници, а тук, както гледам, са представени голяма част от тях. Да, и зад Вас има хора, които не виждате в момента, но има представители на доста търговски участници.

В този смисъл апелът ми е малко, ако е възможно, отношението да е малко по-конструктивно. Не автоматичното отношение, което наблюдаваме от началото на въвеждане и на балансиращ пазар, и на входно-изходна тарифа. Автоматичната реакция е отлагане, временни мерки, изливане извън сроковете, разписани в Регламента. Нормално е, всички ние трябва да положим усилие и да преодолеем тези дискомфортни, които изпитваме, иначе не помагаме с нищо нито на ликвидността на пазара, нито въобще на развитието на пазара.

Това исках да кажа, г-н Председател. Благодаря Ви за присъствието днес и за труда, който сте вложили както при оценка на доклада, така и при изготвянето на доклада.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Колеги, има ли други изказвания? Не виждам. Преди да закрия общественото обсъждане, искам да обява, като се има предвид необходимостта от 14-дневен срок за постъпване на писмени становища не само от участниците днес, но включително и тези, които са тук, но не са взели думата, както и извън залата, и необходимостта след това да

се подготви доклада и отношение към всяко едно от становищата, насрочвам закрито заседание, на което ще се вземе окончателно решение, за 17.05.2018 г. от 10 ч.

След като установи, че няма други изказвания, доц. д-р Иван Н. Иванов благодари още веднъж на присъстващите и закри в 10:30 ч. общественото обсъждане.

На 17.05.2018 г. от 10:00 ч. ще се проведе закритото заседание за окончателно одобряване на Втори годишен доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за продължаване прилагането на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-15-00-5/18.04.2018 г.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(С. Годорова)

.....
(Р. Осман)

.....
(А. Йорданов)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ЗА ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Ю. МИТЕВ

(Съгласно Заповед № 282/18.04.2018 г.)

Протоколирал:

(А. Фикова - главен експерт)